

Всесвітнє наукове ноосферно-онтологічне товариство
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
ГО «Фонд розвитку науки та освіти «ІНТЕЛЕКТ»

World Scientific Noosphere-Ontological Society
H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University
Public organization «Foundation of Science and Education «INTELLECT»

ДУХОВНО-ІНТЕЛЕКТУАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ І НАВЧАННЯ МОЛОДІ В XXI СТОЛІТТІ

*Міжнародний періодичний збірник наукових праць
за загальною редакцією
проф. В. П. Бабича, проф. Л. С. Рибалко, проф. Штефан Л. А.*

Випуск 3

SPIRITUAL AND INTELLECTUAL UPBRINGING AND TEACHING OF YOUTH IN THE XXI CENTURY

*International Periodical Collection of Scientific Papers
edited by prof. V. P. Babych, prof. L. S. Rybalko, prof. L. A. Stephan*

Issue 3

Харків – 2021
Kharkiv – 2021

Кохан Д. М. Духовно-інтелектуальне виховання майбутніх лікарів у процесі вивчення психолого-педагогічних дисциплін	81
Фоміна Л. В., Скорбач Т. В., Калініченко О. В. Мовна підготовка майбутніх медичних працівників	84
Гепенко Л. О. Виховання пошани до української культури в іноземних майбутніх лікарів під час прогулянки садом шевченка.....	87
Майнаєва О. І., Стегнієнко М. І. Можливості забезпечення взаємоінтеграції знань на уроках української мови та математики	90
Рибалко Л. С., Овсюк Д. Р. Педагогічна казка «Методи виховання»	95
Маркіна Н. В. Виховний зміст музикотерапії	99
Косиченко В. А. Танок як засіб самовдосконалення особистості	102
Рибалко Л. С., Антонов М. С. Виховний потенціал фітнесу	106
Собко І. М., Зеленцова А. О. Заняття з Fitness mix для підвищення фізичної активності студентської молоді	109
Кравчук Т. М., Зеленська Є. І. Засоби розвитку виразності рухів у юних спортсменів, що займаються складнокоординаційними видами спорту	113
Зозуля К. В. Навчання хореографії дітей молодшого шкільного віку в сучасних позашкільних закладах м. Харкова	118
Алтухов В. А. До проблем організації освітнього процесу на уроці хореографії	123
Котелюх М. Ю. Духовність і мораль лікаря в умовах пандемії.....	128
Лазаренко Г. А. Впровадження духовних цінностей в освітній процес закладу дошкільної освіти	131
Полежака Д. В. Дитяча книга як основа духовно-інтелектуального розвитку дітей дошкільного віку.....	135
Карась А. Г. Духовно-інтелектуальний розвиток старшокласників у освітньому процесі закладу загальної середньої освіти	139
Хоу Ісюань. Формування духовно-інтелектуальних умінь учнів на уроках хімії	142
Бондаренко Д. Р., Золотухіна С. Т. Засоби інтелектуального розвитку учнів старшої школи на уроках математики	145
Пономарьова Н. О., Майстрюк І. С. Самоосвітня компетентність школярів: сутність та структура	149
Остапенко А. В. Особливості розвитку критичного мислення учнів базової школи у вивченні математики	154
Пісоцька М. Е., Кадашевич К. О. Теоретичні підходи до визначення дидактичної системи індивідуалізації навчання учнів.....	157
Лі Янь. Духовно-інтелектуальний розвиток майбутніх учителів образотворчого мистецтва на заняттях з олійного живопису....	162

ВИХОВНИЙ ЗМІСТ МУЗИКОТЕРАПІЇ

Маркіна Н. В.

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти кафедри освітології та інноваційної педагогіки, Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, м. Харків, Україна

У роботі розкриваються вплив мистецтва та музики на людину в лікувальній та педагогічній практиці. Уточнюються поняття музикотерапія, її методи, форми, засоби та як вона впливає на емоційно-почуттєву сферу і фізіологічний стан людини. Розглядаються техніки музикотерапії які застосовують на заняттях.

Ключові слова: музикотерапія, зміст музикотерапії, виховання музикою, позитивні емоції.

The paper highlights the impact of art and music on people medical and pedagogical practice. The concept is revealed / musictherapy, methods, forms, means and how it affects the emotional sensory sphere and physiological state of people. Techniques are considered musictherapy used in the classroom.

Key words: musictherapy, the content of musictherapy, education of music, positive emotions.

Використання музики в лікувальній та педагогічній практиці має багатовікову історію. Такі відомі античні філософи як Аристотель, Піфагор, Платон, звертали увагу на цілющу силу музики. Вони вважали, що музика відновлює порушений порядок і втрачену гармонію, як окремої людини так і всього Всесвіту. Термін «музикотерапія» грецько-латинського походження і в перекладі означає «зцілення музикою» [2].

Наукові праці сучасних дослідників (Р. Вайноли, В. Гаврилюка, А. Голик, Г. Грищенко, І. Коршакової, І. Левченко, О. Медведєвої, С. Науменко) розкривають і обґрунтовують поліфункціональність та всебічність впливу на людину мистецтва загалом та музики зокрема. Деякі з них уважають, що музикотерапія є допоміжним засобом психотерапії, а інші визначають її як системне використання музики в лікуванні дітей; засіб оптимізації творчої та педагогічно-творчої роботи; найновішу психотехніку, що здатна забезпечити ефективне функціонування людини в суспільстві, гармонізувати її життя [3, с.152].

Музикотерапія є позитивним чинником становлення й розвитку гармонійної особистості через вплив на емоційно-почуттєву сферу,

інтелектуальні здібності, психотерапевтичний і фізіологічний стан. Своїми формами, засобами, методами музикотерапія впливає на осіб із соціальними, соматичними, психічними відхиленнями, виховує їх та готує до позитивної адаптації у нормальних життєвих умовах. Важливим для музикотерапії є те, що ми не тільки визнаємо можливість лікувального впливу творів музичного мистецтва, але й, використовуємо виховні можливості музики, за допомогою яких стало можливим цілеспрямовано і систематично впливати на особистість. Сутність музикотерапії ми бачимо в здатності викликати у людини позитивні емоції, які надають лікувальну дію на психосоматичні та психоемоційні процеси, мобілізують резервні сили, обумовлюють акумуляцію творчого потенціалу у всіх галузях мистецтва і життя в цілому [4].

Анжела Гельбак у навчально-методичному посібнику «Музикотерапія у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами» зазначила такі техніки, що сьогодні застосовуються в музикотерапії, а саме:

- рухове розслаблення і злиття з ритмом музики;
- музично-рухові ігри і вправи;
- музична психосоматична релаксація;
- вокалотерапія;
- гра на музичних інструментах;
- рецептивне сприймання музики;
- музичне малювання;
- пантоміма;
- рухова драматизація під музику;
- музична розповідь;
- імпровізація;
- гра з лялькою та дихальні вправи з музичним супроводом [1, с. 37].

Отже, музикотерапія є позитивним чинником становлення й розвитку гармонійної особистості через вплив на емоційно-почуттєву сферу, психотерапевтичний і фізіологічний стан людини. Музикотерапія сприяє процесу збереження і зміцнення здоров'я, спрямованого на перетворення інтелектуальної й емоційної сфер особистості, підвищення ціннісного ставлення до власного здоров'я і здоров'я інших. Ефективний вплив музикотерапії на організм та психіку людини може бути успішним лише за умови доцільного використання комплексу відповідних методів.

Список використаних джерел:

1. Гельбак А. М. Музикотерапія як освітня інновація. Психологія: від теорії до практики. Інноваційні технології в роботі практичного психолога : матеріали між нар. наук.-прак. конф. (м. Суми, 7 черв. 2018 р.) Суми, 2018. С. 37 — 42.
2. Колесникова Н. Пифагор: музыкотерапия и искусство музыки. 2017. URL: http://culturolog.ru/index2.php?option=com_content&task=view&id=2780&pop=1&page=0&Itemid=11 (дата звернення: 1.10.2021).
3. Кузмінська Л. Зміст і цілі музикотерапії в соціально-педагогічній роботі з дітьми. Український науковий журнал Освіта регіону: політологія, психологія, комунікації. 2011. № 5. С. 152.
4. Нестеренко О. І. Музикотерапія як засіб формування емоційного здоров'я дошкільників. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/muzikoterapia-ak-zasib-formuvanna-emocijnogo-zdorova-doskilnikiv-81466.html> (дата звернення: 1.10.2021).